

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hîncu Galina, de către avocata Culeac-Reul Natalia în numele inculpatei Cojoc Diana, și a inculpatei Cojoc Diana, prin care solicită casarea a sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 decembrie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-le pe

Cojoc Diana XXXXX născută la XXXXX, originară și domiciliată în XXXXX.

Hîncu Galina XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX și domiciliată în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.11.2016 – 15.12.2017 (prima instanță);
2. 04.01.2018 – 23.01.2018 (instanța de apel);
3. 29.03.2018 – 25.09.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 decembrie 2017, Hîncu Galina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 14 ani într-un penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniu economic, comercial, pe un termen de 5 ani.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal în coroborare cu alin. (2), la pedeapsa nouă aplicată s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 08.05.2014, stabilindu-i prin cumul parțial o pedeapsă sub formă de închisoare în penitenciar de tip închis pentru femei pe un termen de 19 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniu economic, comercial pe un termen de 5 ani.

Cojoc Diana a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen

de 8 ani în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul economic, comercial pe un termen de 5 ani.

Corpurile delictelor: procura din numele lui Ursu Natalia, înregistrată cu nr. 1409 în registrul actelor notariale ale Biroului notarului public Onofrei Tatiana din 13 februarie 2012; recipisa din martie 2012 ridicată de la Ursu Sergiu; contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 68 din XXXXX, nr. 4 semnat între Livadaru Nina și SC "Compleximobil" SRL în persoana administratorului Cojoc Diana, înregistrat în Registrul actelor notariale ale Notarului public Belicesco Oleg cu nr. 1791 la 10 aprilie 2012; declarația din numele lui Livadaru Nina, înregistrată în Registrul actelor notariale ale Notarului public Belicesco Oleg cu nr. 1843 la 12 aprilie 2012, ridicată la Notarul public Belicesco Oleg- a fost dispus de a fi păstrate la materialele cauzei.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Hîncu Galina, la începutul lunii februarie 2012, activând în funcția de director executiv al SA „Compleximobil” SRL, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu administratorul SC „Compleximobil” SRL, Cojoc Diana și împreună cu o persoană, în privința căruia a fost disjunctă cauza penală, urmărind scopul dobândirii ilicite prin abuz de încredere și înșelăciune a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, în interes material, sub pretextul prestării serviciilor la cumpărarea unui apartament cu 3 odăi, iar ulterior și vânzarea apartamentului care aparține lui Livadaru Nina cu nr. 68, amplasat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Tofan, nr. 4, cu odaie locativă, au solicitat de la Livadaru Nina bani în sumă de 5500 euro, susținând fals necesitatea achitării către vânzătorul apartamentului a unei arvone. Ulterior, la 13 februarie 2012 și 13 martie 2012, Hîncu Galina, Cojoc Diana și împreună cu o persoană, în privința căruia a fost disjunctă cauza penală, aflându-se în oficiul SC "Compleximobil" SRL, amplasat în mun. Chișinău, str. Alexandru Pușkin, nr. 22, of. 319 „A”, au dobândit de la Livadaru Nina, în rate, suma de 5500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din acea perioadă, constituiau 85 795, 60 lei și 60 bani. După dobândirea ilicită a sumelor bănești, de către persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunctă, pentru sporirea încrederii victimei și pentru a reda acțiunilor sale un caracter legal, a întocmit două recipise, iar mijloacele bănești le-a însușit împreună cu Hîncu Galina și Cojoc Diana, pe care le-au folosit în scopuri personale.

Ulterior, aceleași persoane, acționând cu aceeași intenție, la 10 aprilie 2012, afirmând necesitatea gajării apartamentului către o bancă în schimbul obținerii dreptului de a cumpăra o locuință gajată sau sechestrată, la un preț redus, față de piața imobiliară din mun. Chișinău, au invitat-o pe Livadaru Nina la sediul Biroul Notarului Oleg Belicesco, amplasat în mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici, nr. 60, unde susținând fals că ea trebuie să semneze un contract de gaj, prin abuz de încredere și înșelăciune, i-au prezentat de fapt pentru semnătura un contract de vânzare-cumpărare a locuinței, pe care ultima, în rubrica: "vânzător" 1-a și semnat, iar în rubrica - cumpărător SC "Compleximobil" SRL, contractul în cauză a fost semnat de administratorul Cojoc Diana. În rezultatul acestor acțiuni ilicite, apartamentul nr. 68, amplasat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Tofan, nr. 4, la prețul total de 14 000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din 10 aprilie 2012, constituia suma de 216 606 lei și 60 bani, a trecut în proprietatea SC

"Compleximobil" SRL, astfel cauzându-i victimei o daună materială în sumă totală de 302 402 lei și 20 bani, ce constituie proporții deosebit de mari.

1.2 Cojoc Diana, la începutul lunii februarie 2012, activând în funcția de administrator al SC "Compleximobil" SRL, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu directorul executiv al SA "Compleximobil" SRL, Hîncu Galina și împreună cu o persoană, în privința căruia cauza penală a fost disjunctă, urmărind scopul dobândirii ilicite prin abuz de încredere și înșelăciune a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, în interes material, sub pretextul prestării serviciilor la cumpărarea unui apartament cu 3 odăi, iar ulterior și vânzarea apartamentului care aparținea lui Livadaru Nina cu nr. 68, amplasat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Tofan nr. 4, cu o odaie locativă, au solicitat de la Livadaru Nina bani în sumă de 5500 euro, susținând fals necesitatea achitării către vânzătorul apartamentului a unei arvone. Ulterior, la 13 februarie 2012 și 13 martie 2012, Hîncu Galina, Cojoc Diana și împreună cu o persoană, în privința căreia cauza penală a fost disjunctă, aflându-se în oficiul SC "Compleximobil" SRL, amplasat în mun. Chișinău, str. Alexandru Pușkin, nr. 22, of. 319 „A”, au dobândit de la Livadaru Nina, în rate, suma de 5500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din acea perioada constituiau 85 795 lei și 60 bani. După dobândirea ilicită a sumelor bănești, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunctă, pentru sporirea încrederii victimei și pentru a reda acțiunilor sale un caracter legal, a întocmit două recipise, iar mijloacele bănești le-a însușit împreună cu Hîncu Galina și Cojoc Diana, pe care le-au folosit în scopuri personale.

Ulterior, aceleași persoane, acționând cu aceeași intenție, la 10 aprilie 2012, afirmând necesitatea gajării apartamentului către o bancă în schimbul obținerii dreptului de a cumpăra o locuință gajată sau sechestrată, la un preț redus, față de piața imobiliară din mun. Chișinău, au invitat-o pe Livadaru Nina la sediul Biroul Notarului Oleg Belicesco, amplasat în mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici, nr. 60, unde susținând fals că ea trebuie să semneze un contract de gaj, prin abuz de încredere și înșelăciune, i-au prezentat de fapt pentru semnătura un contract de vânzare-cumpărare a locuinței, pe care ultima, în rubrica: "vânzător" l-a și semnat, iar în rubrica - cumpărător SC "Compleximobil" SRL, contractul în cauză a fost semnat de administratorul Cojoc Diana. În rezultatul acestor acțiuni ilicite, apartamentul nr. 68, amplasat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Tofan, nr. 4, la prețul total de 14 000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din 10 aprilie 2012, constituia suma de 216 606 lei și 60 bani, a trecut în proprietatea SC "Compleximobil" SRL, astfel cauzându-i victimei o daună materială în sumă totală de 302 402 lei și 20 bani, ce constituie proporții deosebit de mari.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatelor Hîncu Galina și Cojoc Diana în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, - cu indicii calificativi escrocherie „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

3.1 Avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hîncu Galina, care a solicitat casarea sentinței, cu achitarea inculpatelor Hîncu Galina și Cojoc Diana invocând faptul că:

- potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe buza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel;

- concluziile instanței sunt absolut identice cu descrierea faptelor din rechizitoriul prezentat la materialele cauzei de învinuire a lui Hâncu Galina și Cojoc Diana, prin care se constată că, urmărirea penală în privința inculpatelor, a fost pornită de către Direcția de poliție mun. Chișinău la data de 16.07.2015 conform semnelor de infracțiune comise, dispozițiile alin. (5) al art. 190 Cod penal, organul de urmărire penală a stabilit și concluzionat despre săvârșirea infracțiunii imputate lui Hâncu Galina și Cojoc Diana absolut limitându-se doar pe declarațiile părții - vătămate, Livadaru Nina;

- instanța de judecată nu a apreciat corespunzător probe și anume declarațiile părții vătămate, dar și a inculpatelor, care nu recunosc faptele imputate, dar și înscrisurile ce au fost anexate la materialele cauzei;

- atât organul de urmărire penală cât și instanța de judecată urmau să aprecieze la data inițierii cauzei penale, faptul comiterii infracțiunii de escrocherie, prin însușirea bunului părții vătămate, în proporții deosebit de mari, apreciere total diferită și constatată asupra laturii obiective a escrocheriei, unde aceeași latură obiectivă a însușirii este studiu pe alte cauze civile și unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, cu fapt de drept al „lucrului judecat” – ca fiind unul inexistent;

- în privința lui Hâncu Galina există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri, existând circumstanțe prevăzute de legea care, condiționează executarea sau, după caz exclud urmărirea penală;

- toate dubiile urmau a fi interpretate în favoarea inculpatei;

- acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „*noțiunilor de drept*” a încercat să „*presupună*” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprietarului Livadaru Nina asupra apartamentului nr. 68 din str. Gh. Tofan 4 or. Chișinău, iar instanța judiciară materializând în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără de interpretare, verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 ale Codului de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamându-le la pedeapsa penală, în contradicție cu hotărârile judiciare definitive și irevocabile, care au valoarea lucrului judecat;

- lipsesc semnele infracțiunii imputate lui Hâncu Galina și Cojoc Diana;

- cât privește pretinsa nulitate a declarației nr. 1843 din 12 aprilie 2012, invocată de către partea vătămată Livadaru Nina, care în mod benevol s-a prezentat la notar pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura lui Livadaru Nina, aplicată pe înscrisul dat;

- conținutul înscrisului îi era cunoscut părții vătămate, astfel aceasta fiind conștientă de consecințele semnării actului respectiv, partea vătămată fiind o persoană cu discernământ, nefiind lipsită de capacitate de exercițiu, respectiv nu a putut să pretindă că

nu conștientiza esența acțiunilor sale la semnarea declarației nr. 1843 din 12.04.2012, astfel declarația fiind valabilă și stabilește anumite circumstanțe;

-contractul de vânzare-cumpărare a fost întocmit la 10 aprilie 2012 și din data indicată, reclamanta nu s-a adresat cumpărătorului cu vreo solicitare privind achitarea prețului contractului;

- întrucât reclamanta a primit prețul contractului de vânzare-cumpărare, nefiind întemeiată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, aceasta putând interveni doar în cazul neexecutării esențiale din partea părților, iar rezoluțiunea contractului nu afectează valabilitatea dreptului de ipotecă instituit în privința ap. 68 din str. Gh. Tofan 4 mun. Chișinău;

- instanța de judecată la 05.09.2016 a ajuns la concluzia privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Livadaru Nina reieșind din obligația vânzătorului care se obliga să remită concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzut de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu a fost prevăzut altfel;

- la 28.12.2011 SC „Compleximobil” SRL și ÎM „Prime Capital-2” SRL au încheiat contractul nr IMM_2/098/12/2011, în temeiul căruia SC „Compleximobil” SRL în calitate de împrumutat a primit de la SC „Prime Capital-2” SRL în calitate de împrumutător mijloace bănești în sumă de 41 600 dolari SUA;

- în temeiul contractului de împrumut nr. IMM_2/103/03/2012 și a acordurilor adiționale SC „Compleximobil” SRL a obținut de la SC „Prime Capital-2” SRL un împrumut în sumă de 72 700 lei, iar la 10.04.2012 Livadaru Nina în calitate de vânzător și SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător au încheiat contracte de vânzare-cumpărare nr. 1791 autentificat notarial la notarul public, privind înstrăinarea bunului imobil situat XXXXX ap.68 la prețul de 14 000 euro;

- la pct. 4 din contractul nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat notarial public, părțile au convenit că prețul de înstrăinare a imobilului va fi achitat de către vânzător nu mai târziu de data de 13.04.2012 din contul mijloacelor bănești oferite de SC „Prime Capital-2” SRL în beneficiul SC „Compleximobil” SRL în baza contractului de împrumut nr. IMM_2/103/03/2012;

- conform contractului de ipotecă nr. IPOTMM_2103C/03/2012 din 10.04.2012 autentificat notarial cu nr. 1793, acordul adițional nr. 01 la acest contract apartamentul nr. 68 XXXXX, a fost ipotecat în vederea garantării executării obligațiilor născute în temeiul contractelor de împrumut nr XXXXX din 28.12.2011 și nr. IMM_2/103/03/2012, fiind instituită inclusiv și fidejusiunea Cojoc Diane și Hâncu Galina;

- la 12.04.2012 Livadaru Nina a declarat că SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător și-a onorat obligațiunile asumate potrivit pct. 4 din contractul de vânzare cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat notarial.

3.2 Inculpata Cojoc Diana, care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei hotărâri prin care să fie achitată invocând faptul că:

- fapta nu întrunește elementele infracțiunii, hotărârea este absolut contrară dispozitivului, iar concluzia instanței este adoptată contrar normelor de drept penal;

- nu au fost apreciate pe deplin declarațiile date de către aceasta în instanța de judecată cât și declarațiile inculpatei Hâncu Galina, documentele acumulate în cadrul urmăririi penale dar și în instanța de judecată, condamnarea sa fiind lipsită de probatoriu;
- instanța de judecată urma să aprecieze la data inițierii cauzei penale, faptul că latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie a format obiect de examinare pe alte cauze civile unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, având calitatea lucrului judecat;
- în privința lui Hâncu Galina există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație;
- toate dubiile urmau a fi apreciate în favoarea inculpatelor;
- acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „*noțiunilor de drept*” a încercat să „*presupună*” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprietarului Livadaru Nina asupra apartamentului nr. 68 din str. Gh. Tofan 4 or. Chișinău, iar instanța judiciară materializând în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără de interpretare, verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 ale Codului de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamnându-le la pedeapsa penală, în contradicție cu hotărârile judiciare definitive și irevocabile, care au valoarea lucrului judecat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018, au fost respinse apelurile declarate, ca nefondate cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia că inculpatele Galina Hâncu și Cojoc Diana Iurie au săvârșit infracțiunile imputate lor, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel analizând ansamblu de probe anexat la materialele cauzei, cercetate atât în prima instanță cât și în instanța de apel, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a conșis că Hâncu Galina și Cojoc Diana au comis infracțiunea prevăzută în art. 190 alin. (5) Cod penal, cu semnele calificative, escrocheria, adică „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*”, or actele procesuale acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, coroborează cu declarațiile părții vătămate, dar și cu a martorilor audiați care combat depozițiile inculpatelor.

Instanța de apel nu a reținut ca plauzibile argumentele apelanților, referitor la faptul că de prima instanță nu s-au apreciat corespunzător probele, precum și faptul că în acțiunile inculpatelor lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, or raportând materialele cauzei la circumstanțele stabilite, instanța de apel a constatat că din declarațiile părții vătămate Livadaru Nina, precum și în coroborare cu declarațiile martorilor, date în cadrul ședinței de judecată, s-a stabilit că inculpatele au acționat cu intenție directă cu scop de cupiditate întru dobândirea bunului ce îi aparținea lui Livadaru Nina prin înșelăciune și abuz de încredere cauzându-i ultimii un prejudiciu în proporții

deosebit de mari, existând legătură directă între acțiunile întreprinse de inculpate și prejudiciul cauzat părții vătămate.

Totodată instanța de apel a concretizat faptul că de către apărare nu a fost prezentată nici o probă, pe lângă prezența declarației din numele lui Livadaru Nina, înregistrată în Registrul actelor notariale ale notarului public Oleg Belicesco cu nr. 1843, la 12.04.2012, care ar confirma transmiterea banilor către Livadaru Nina pentru procurarea apartamentului ultimei de către SRL „Compleximobil”, or, din însuși declarațiile inculpatei Cojoc Diana, aceasta nu a transmis cuiva careva sume bănești pentru procurarea apartamentului vizat, mai mult ca atât, nici Hîncu Galina nu a putut demonstra transmiterea banilor dați către Livadaru Nina.

A mai specificat instanța de apel, că partea apărării nu a putut demonstra nici scopul procurării apartamentului menționat, or, versiunea precum că inculpatele au urmărit scopul dobândirii unui venit în urma efectuării câtorva lucrări cosmetice și vânzării apartamentului nominalizat la un preț mai mare, a fost combătută de însuși acțiunile și starea financiară a inculpatelor-întreprinderii SRL „Compleximobil”, deoarece acestea nu dispuneau nici de suma necesară pentru procurarea apartamentului și nici de suma necesară pentru efectuarea lucrărilor cosmetice, mai mult din însuși declarațiile inculpatelor s-a constatat că, întreprinderea avea probleme financiare, astfel că nici administratorul întreprinderii SRL „Compleximobil” nu a ridicat vreun salariu în urma activității în calitate de administrator la întreprinderea dată.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a considerat că, prima instanță a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că infracțiunea comisă de către inculpate face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave, de persoana celor vinovate, de rolul lor la săvârșirea infracțiunii, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, totodată instanța de apel a precizat faptul că de către prima instanță întemeiat a fost reținut în calitate de circumstanță agravantă inculpatei Hîncu Galina, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, fapt confirmat prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 08 mai 2014.

Prin urmare instanța de apel a conchis că corect prima instanță a constatat că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatelor Hîncu Galina și Cojoc Diana este posibilă cu izolarea de societate, în strictă conformitate cu prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal, prin aplicarea față de acestea a pedepsei sub formă de închisoare, într-un penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul economic, comercial.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare, de către:

6.1. Avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hîncu Galina, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care solicită casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatei Hîncu Galina invocând că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției

contrazice dispozitivul hotărârii, precum fiind expus neclar, cu admiterea erorii de fapt, afectând soluția;

- cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a părții vătămate Livădaru Nina și martorilor acușării, care sunt de fapt rudele de gradul I a părții vătămate și care au depus declarații contradictorii atât la etapa urmăririi penale cât și în ședința de judecată la audierea lor;

- fapta nu întrunește elementele infracțiunii;

- instanțele de fond nu s-au expus asupra admiterii sau respingerii acțiunii civile, fapt ce a cauzat admiterea unei erori;

- nu au fost apreciate pe deplin declarațiile date de către aceasta în instanța de judecată cât și declarațiile inculpatei Hâncu Galina, documentele acumulate în cadrul urmăririi penale dar și în instanța de judecată, condamnarea sa fiind lipsită de probatoriu;

- instanța de judecată urma să aprecieze la data inițierii cauzei penale, faptul că latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie a format obiect de examinare pe alte cauze civile unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, având calitatea lucrului judecat;

- în privința lui Hâncu Galina există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acușare, toate dubiile urmau a fi apreciate în favoarea inculpatelor;

- acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „noțiunilor de drept” a încercat să „presupună” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprietarului Livădaru Nina asupra apartamentului nr. 68 din str. Gh. Tofan 4 or. Chișinău, iar instanța judiciară materializând în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără de interpretare, verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 ale Codului de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamnându-le la pedeapsa penală, în contradicție cu hotărârile judiciare definitive și irevocabile, care au valoarea lucrului judecat;

- concluziile instanței sunt identice cu descrierea faptelor din rechizitoriu;

- organul de urmărire penală a stabilit și concluzionat despre săvârșirea infracțiunii imputate lui Hâncu Galina și Cojoc Diana absolut limitându-se doar pe declarațiile părții recunoscute vătămate, Livădaru Nina care declara la etapa UP că a deținut cu drept de proprietate ap. 68 din str. Gh. Tofan 4, or. Chișinău, iar în primăvara anului 2012, prin intermediul ginerelei său Sergiu Ursu și fiica sa Ursu Natalia li-au propus să cumpere un apartament cu 3 odăi, din categoria celor gajate sau sechestrare de vreo bancă și care sunt scoase la vânzare la un preț mai jos de cât cele propuse la preț comercial pe piață din mun. Chișinău, iar pe cel din proprietate să-l vândă, propunere făcută de către Cazacu Olesea membrilor familiei părții-vătămate;

- din declarațiile părții-vătămate cât și a martorilor urmează că anume Cazacu Olesea le-a comunicat despre faptul că aceștia trebuie să le dea suma de 5 500 euro, ca să o poată achita vânzătorului sub formă de arvună, bani care au fost recepționați de către ultima, eliberând în acest sens și recipisă semnată de ea;

- pretinsa nulitate a declarației nr. 1843 din 12 aprilie 2012, invocată de către partea vătămată Livădaru Nina este neîntemeiată, ultima în mod benevol s-a prezentat la notar

pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura lui Livadaru Nina, aplicată pe înscrisul dat;

- conținutul înscrisului îi era cunoscut părții vătămate, astfel aceasta fiind conștientă de consecințele semnării actului respectiv, partea vătămată fiind o persoană cu discernământ, nefiind lipsită de capacitate de exercițiu, respectiv nu a putut să pretindă că nu conștientiza esența acțiunilor sale la semnarea declarației nr. 1843 din 12.04.2012, astfel declarația fiind valabilă, stabilind anumite circumstanțe;

-contractul de vânzare-cumpărare a fost întocmit la 10 aprilie 2012, din data indicată, reclamanta nu s-a adresat cumpărătorului cu vreo solicitare privind achitarea prețului contractului;

- întrucât reclamanta a primit prețul contractului de vânzare-cumpărare, nefiind întemeiată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, aceasta putând interveni doar în cazul neexecutării esențiale din partea părților, iar rezoluțiunea contractului nu afectează valabilitatea dreptului de ipotecă instituit în privința ap. 68 din str. Gh. Tofan 4 mun. Chișinău;

- instanța de judecată la 05.09.2016 a ajuns la concluzia privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Livadaru Nina reieșind din obligația vânzătorului care se obliga să remită concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzut de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu a fost prevăzut altfel;

- la 28.12.2011 SC „Compleximobil” SRL și ÎM „Prime Capital-2” SRL au încheiat contractul nr XXXXX, în temeiul căruia SC „Compleximobil” SRL în calitate de împrumutat a primit de la SC „Prime Capital-2” SRL în calitate de împrumutător mijloace bănești în sumă de 41 600 dolari SUA;

- în temeiul contractului de împrumut nr. XXXXX și a acordurilor adiționale SC „Compleximobil” SRL a obținut de la SC „Prima Capital-2” SRL un împrumut în sumă de 72 700 lei, iar la 10.04.2012 Livadaru Nina în calitate de vânzător și SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător au încheiat contract de vânzare-cumpărare nr. 1791 autentificat notarial la notarul public, privind înstrăinarea bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Gh. Tofan 4 ap.68, la prețul de 14 000 euro;

- la pct. 4 din contractul nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat notarial public, părțile au convenit că prețul de înstrăinare a imobilului va fi achitat de către vânzător nu mai târziu de data de 13.04.2012 din contul mijloacelor bănești oferite de SC „Prime Capital-2” SRL în beneficiul SC „Compleximobil” SRL în baza contractului de împrumut nr. IMM_2/103/03/2012;

- conform contractului de ipotecă nr. IPOTMM_2103C/03/2012 din 10.04.2012 autentificat notarial cu nr. 1793, acordul adițional nr. 01 la acest contract apartamentul nr. 68 din str. Gh. Tofan 4 mun. Chișinău, a fost ipotecat în vederea garantării executării obligațiilor născute în temeiul contractelor de împrumut nr IMM_2/098/12/2011 din 28.12.2011 și nr. IMM_2/103/03/2012, fiind instituită inclusiv și fidejusiunea Cojoc Diane și Hâncu Galinei;

- la 12.04.2012 Livadaru Nina a declarat că SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător și-a onorat obligațiunile asumate potrivit pct. 4 din contractul de vânzare cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat notarial.

6.2 Avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatei Cojoc Diana, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatei Cojoc Diana invocând că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, precum fiind expus neclar, cu admiterea erorii de fapt, afectând soluția;

- cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a părții vătămate Livădaru Nina și martorilor acuzării, care sunt de fapt rudele de gradul I a părții vătămate și care au depus declarații contradictorii atât la etapa urmăririi penale cât și în ședința de judecată la audierea lor;

- învinuirea adusă nu și-a găsit confirmarea, iar probele nu au fost apreciate în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- concluziile instanței sunt absolut identice cu descrierea faptelor din rechizitoriu, bazându-se doar pe declarațiile părții -vătămate;

- instanța de judecată urma să aprecieze la data inițierii cauzei penale, faptul că latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie a format obiect de examinare pe alte cauze civile unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, având calitatea lucrului judecat.

6.3 Inculpata Cojoc Diana indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care solicită casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare invocând temeiuri similare, specificate la pct. **6.1**, **6.2** din prezenta decizie.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La fel, art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților, iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit în urma cercetării recursurilor declarate, reține că recurenții invocă ca temeiuri de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), Cod de procedură

penală, însă în rezultatul verificării deciziei instanței de apel, se atestă că în prezenta speță, este incident temeiul descris în recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*”, care s-a confirmat în prezenta cauză penală, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

În această ordine de idei, urmând a fi evidențiați și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Reieșind din cererile de recurs declarate de către avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hâncu Galina, de către avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Cojoc Diana și de către inculpata Cojoc Diana se constată că criticele acestora, în esență, se referă la faptul că instanța de apel a adoptat soluția de condamnare a inculpatelor Cojoc Diana și Hâncu Galina învinuite de comiterea infracțiunii de escrocherie, cu admiterea mai multor încălcări atât de drept material, cât și procesual, particularizate în aprecierea vădit greșită despre lipsa raporturilor de natură juridico-civile dintre inculpate și partea vătămată, aprecierea unilaterală a probelor, denaturarea conținutului unor declarații date de martori, formularea unor concluzii nefondate, prin aceasta, „*inter alia*”, fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil.

Colegiul penal lărgit, remarcă că la data de 05.09.2016 de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău a fost emisă hotărârea de respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către Livadaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prima Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, a pct. 3.9 din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut XXXXX din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. XXXXX cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 autentificat de notarul public Belicesco Oleg (f.d. 79-82 vol. III), care a fost menținută prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.01.2017 (f. d. 83-86, vol. III), astfel, sintetizând circumstanțele stabilite și analizând conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază faptul că, aceasta nu s-a pronunțat asupra acestor motive relevante, deși acestea au fost invocate în cererea de apel, prin ce și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs ordinar, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel a trecut cu vederea alegațiile expuse de către partea apărării, privitor la chestiunile care trebuiau să fie verificate în cadrul ședințelor de judecată desfășurate. Prin aceasta este evident că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, formulând niște concluzii de ordin general din doctrina penală pe care le-a pus la baza condamnării inculpatelor.

De către instanța de apel a fost lăsată fără examinare și chestiunea cu privire la circumstanțele în care a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 încheiat între Livadaru Nina și Cojoc Diana ca administrator al SC „Compleximobil” SRL (f. d. 43-44, vol. I), precum și a declarației eliberate de către Livadaru Nina care a fost autentificată notarial și prin care se confirmă faptul că de către cumpărător au fost onorate pe deplin obligațiile sale asumate la pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 (f. d. 55, vol. I), or, la acest capitol fiind divergențe între declarațiile inculpatelor, a părții-vătămate și a martorilor.

Instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a constatat că *„de către partea apărării nu a putut fi explicat scopul transmiterii de către Livadaru Nina a sumei de 5500 euro către inculpate, se confirmă faptul că inculpatele prin abuz de încredere și înșelăciune au dobândit apartamentul lui Livadaru Nina și suma de 5500 euro, sub pretextul cumpărării unui apartament cu 3 odăi, fapt ce coroborează cu declarațiile părții vătămate și a martorilor Ursu Sergiu și Ursu Natalia....”*.

Constatările la care a ajuns instanța de apel, vin în contradicție atât cu materialele cauzei cât și cu declarațiile părții-vătămate și a martorilor, or după cum urmează din materialele cauzei și anume din recipisa din 13.02.2012 și recipisa din 13.03.2012 (f.d. 30-31, vol. I), banii au fost transmiși de către Ursu Natalia către Cazacu Olesea, fapt confirmat în instanța de judecată și prin declarațiile părții-vătămate Livadaru Nina, martorului Ursu Natalia și Ursu Sergiu (f.d. 142-149 vol. III).

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a lui Cojoc Diana și Hîncu Galina în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, printr-o motivare superficială, reținând în acest sens doar probele

acuzării, în special declarațiile părții vătămate, fără a le supune unei analize ample, fără a lua în considerație probele la care face referire partea apărării și fără a clarifica circumstanțe esențiale ale cauzei, lăsând astfel fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelurile declarate, prin ce a fost afectată soluția adoptată, din care considerente recursurile declarate urmează a fi admise, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Totodată Colegiul penal lărgit, subliniază faptul că la data de 16.07.2015 de către organul de urmărire penală, Livadaru Nina, a fost recunoscută în calitate de parte civilă (f.d. 25, vol. I), prin urmare instanța de recurs atestă faptul că de către instanțele ierarhic inferioare a fost omisă soluționarea acțiunii civile, fapt ce denotă că cauza penală a fost examinată superficial, fără a intra în esență.

La caz, Colegiul lărgit menționează că, conform jurisprudenței CtEDO, instanțele de judecată sânt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa acestora atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, astfel, CtEDO a reiterat în acest sens că *"(...) în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil."* (cauza Hiro Balani c. Spaniei, Ruis Toriho c. Spaniei, Popov nr. 2 c. Moldovei, Albina c. României etc).

În acest sens, Colegiul penal reiterează, că *obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal* (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate și în prezenta decizie, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea aprecierea cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica CEDO în acest domeniu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Totodată la caz, Colegiul penal lărgit, consideră necesar să specifice faptul că, la rejudecarea cauzei penale menționate, de către instanța de apel urmează să se i-a în calcul

faptul că prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, art. 190 Cod penal, a suferit modificări, care urmează a fi aplicate și în speța dată.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hîncu Galina, de către avocata Culeac-Reul Natalia în numele inculpatei Cojoc Diana, și de către inculpata Cojoc Diana, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018, în cauza penală în cauza penală privindu-le pe **Cojoc Diana XXXXX, Hîncu Galina XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **25 octombrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor